

rio, ut tota corporis cutis, ea excepta quæ mouetur, est autem hæc frons & faciei uniuersa, & quæ anteriorem colli sedem, latera quoque complectitur. Atque hæc motu participat, aut proprijs in hoc famulantibus musculis, ut frontis, colli, genarum & labrorum, aut uicinæ ipsius cutis gratia, ut malarum cutis, quæ musculis destituta, simul cum proxima ipsi cute mouetur. Quod quidem alia cutis sedes pilosa sit, ut uerticis, axillarum, pudendorum, in uiris menti, alia autem penitus pilis orbata, ut interna manus, & plantæ cutis, omnibus conspicuum esse arbitror. Quemadmodum neminem latere scio, cutem maximam totius corporis partem esse, perpetuo contextu efformatam, nisi quod tenuibus foraminulis, ad fuliginosorum excrementorum propulsionem, & pilorum generationem paratis, peruia sit, atque etiam in palpebris, naso, auribus, ore, ano, pudendo, & ubi unguibus uiam præbet, interpellatur, perforataque cōspiciatur. Ad hæc, ex cetera cutis regione, interna summæ manus cutis (ut & pedis plantam inuestiens) maximè continua, minimè perforata uisitur, quod & nuper natorum cuti aliquibus ascribere reliquit. Verum hæc singula haudquaquam ociose, neque frustra facta esse, suis locis, quum de his partibus, quæ cute obteguntur, priuatim agendum erit, demonstrabo. Cuti, quam *cutis* Græci uocant, alia cuticula tenuis admodum, & prorsus exanguis obducitur, superna nasciturque, propemodum ceparum tenuioribus ac pellucidis respondens inuolucris, nisi quod alicubi & præsertim in uola, & pedis planta, crassior duriorque uisitur. Hanc quum cutis uelut quædam efflorescentia sit, *cutis* Græci appellant. Si uero aliquando attritu in scabie, aut in uulneribus ex unguentorum applicatione, aut ignis admotione, aut feruentis aquæ in fusione, aut ex longo itinere auferatur, & interdum uesciculæ ac papulæ instar à cute abscedat, promptissime aliterque ac uera cutis renascitur, quæ sola sanguinis & uitalis spiritus compos est, ob quod uenarum arteriarumque alicubi, & neruorum tenuissimæ partes, finesque ad eam confluunt, ipsamque simul concretæ quibusdam efformare creduntur. Neque sanè audiendus est Aristoteles, cutem sensu destituens, non secus, quam si carnis cuti subditæ duntaxat beneficio tactus sensus perficeretur, quum cuti proprios, certaque serie neruos exporrige ex Anatome condiscamus, illi precipue, quæ in facie est ac brachio, cubito extremaque manu, deinde & cruribus & pedibus. Per reliquum autem corpus, etiam si non ordinata serie nerui ad cutem deducantur, attamen complures in illam desinunt, sub ipsaque & potissimum ad thoracis latera exporriguntur, membrana cuti subdita (ut & uenæ ipsæ) suffulti, quemadmodum etiam in Quarto libro, qui Neruis de dicabitur, enarratur sum explicatius. Atque ita musculorum (quos Carnem Aristoteles appellabat) gratia cutis nequaquam sentit, uerum uti diximus propriorum neruorum occasione. Et quauis uerticis cutis obscuriori sensu sit prædita, attamen sentit, utcumque etiam incommotissimum Naturæ fuerit, sursum ad uerticem neruos distribuere, ipsaque etiam cutis hic non admodum sensu indiguerit. Deinde quis non quotidiana experientia edoctus, cutem à subditis musculis aut ossibus quoque auulsam, & postmodum scalpello ictam, unguibusque compressam sentire non didicit? Neque est, quod Aristotelis sectatorum quispiam hic, nescio quam, Terrestri tatem mihi astruat, quum nerui à dorsali medulla enati ipsa cute duriores sint, & his adhuc ipsi tendines, quos potissimum facile affici, nemo inficiatur. Imò si non minus ratione, quam experientia simul fides habenda erit, ausim asserere, musculorum uentres quamplurimos (ut quorundam femur amplexantiū) obrutius quam ipsam faciei manusque cutem affici. Atque etiam mihi ridendi uidetur, qui cutem hoc sentire posse auersantur, quod nullum hic sit medium, quasi uero etiam nerui proprijs membranis prorsus nudatum, aut etiam in medio diuisum grauissimè affici non uideremus, quoties ipsius nudatæ substantiæ acriores pulueres insperguntur. Et si medium etiam præter rationem in tactus sensu desideraremus, nonne in promptu est ipsa cuticula cuti obnata, & interim (ut putamus) sensu priuata? At nunc membranam quoque aggrediamur, cuti per uniuersum corpus subditam, quæ cuticula longè robustior crassiorque est, & fibris quibusdam raris, his, qui substernuntur illi, musculis adheret, connasciturque, cuti uero pertinacius committitur. Si quidem quamplurimæ uenæ, & paucissimæ tenuissimæque arteriæ, cutem nutriendas, & neruorum propagines cuti sensum communicantes, hanc membranam transeunt, ipsaque inter cutem, et illam propemodum hac suffulciuntur, membranamque cuti copulant, præter continuam quandam, sibi proxima fibrarum membranarum seriem, cuius etiam beneficio membrana ualidissime cuti connascitur. Hæc non eandem in uniuerso corpore crassitiem obtinet, uerum quibusdam corporis sedibus, carnosissimis fibris adaugetur, & crassior reddita, adeo carnosæ efficitur, ut musculi nomine donetur. Huiusmodi regio, in tota colli amplitudine habetur, & in fronte, et in reliqua propemodum facie, quibusdam autem animalibus undecumque ferè carnosissimè oppletur fibris, et præsertim illis, quæ totius corporis cutem (ut nos frontis) mouent. Audio & homines fuisse, qui in thoracis regione, & alibi etiam in corpore cutem mouere

uere ualuerint, quibus procul dubio membrana hanc membranam contigit. Porro huic membranæ, quam ci appellant, non perperam Carnosæ adiectum arbitror, hæc sola carnosæ appareat, uerèque talis cōpendentes, primi omnium, quod sciam, hanc mouent. Atque id sanè penitus huius nostræ ætatis Medicis qui panniculum carnosum à Barbaris quibusdam nomen, octo abdominis musculos esse cōtendunt, & eorum cuti membranam in uniuerso corpore, & in ipso dermide uidentur) subendi inficiantur. Alij et si per uniuersum strari conspexerint, adeo ineptiunt, ut hanc non facilius, tum in Tertio de Administrandis sectionibus, mox sermonem instituiam) inter cutem & hanc membranam crassitudine, quodque hominis membrana tantum est crassities. Debeant profecto eiusmodi homines accuratè perpendere, Galenum de suis simijs, non autem adeps inter membranam & cutem interuenit, in continuo, sed prorsus undique citra alterius corporis hoc non adeo arduum est, hominis cutem solam, illam canibus, & illis animalibus, ex quibus Galenus Anatomicis, qua musculorum proprias respicit membranas, leuiter tribuit, obducitur, ob hoc fortassis, ne ipsa subiectorum membranis omnibus commune est, quæ corpus continent, ambiuntur, ut mucoso quodam lentoque hanc peritonæum, succingens costas membrana, cordis inuolucrum, quæ anuli modo tendinibus obducitur. Sunt itaque etiam cingentia, nimirum cuticula illa, cutis, & membrana hæc ambiens accedit, ipsa uidelicet pinguedo, seu adeps, in me homo emacietur, undique propemodum inter cutem nam copiosissime continetur. Ex uenis enim compluribus branam perreptantibus, atque inter illam cutemque membranæ frigiditate, calorisque (ut credimus) inopia, in ac in cornutis animalibus uocant, axungiam degenerant poris membranas, ligamenta, & (ut semel dicam) ad eam generationis ratio, uidelicet quod ex uenis emanant adhæreat corporibus. Sed id interim à Natura cautum ubi noxia inutilis esse possit. Non enim Natura ac testium inuolucris, non internæ sedi cordis inuolucrum, non internæ ligamentorum sedi, quæ tendinibus palpebrarum, aut frontis, aut penis cuti adipem subieci manus pedisque externæ sedi. Quemadmodum profecto illi adipe, puluinaris uice uterentur. Atque adeps humilior homo & porcus sunt) plurimus colligitur, siccissimus, ut leonibus, & canibus uenaticis, ipsique etiam sinum cum et ericium, nunquam aliud terrestre occurrerit quod membranam, adipem nanciscatur, utcumque etiam ob pingues. Albet autem adeps, quod membranæ cutisque neque carnis modo rubra sint. Omnia enim, quæ in nostris alterantur colore etiam fortuitur. Et ridiculum arbitrarî, quod aëreæ substantiæ compos sit, quum omnibus uix aliquid cãdidius occurrat, quibus nihil æquiter cutem membranamque collecto, cum usum ascriberetribuimus, ut corpus scilicet calefaciat frigoris tempore quoque modo refrigeret, calorem quo minus penetret